

Világosság

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPI SZÖVETSEG NAPILAPJA

KOLOZSVAR, 1950. január 5. csütörtök.

ARA 4 LEJ.

VIL ÉVFOLYAM. 4. SZAM.

Dolgozó parasztságunk lendüljön munkára az új Állami Terv teljesítéséért

Az 1950. évi Állami Terv komoly feladatokat állít mezőgazdaságunk elé. Az állami gazdaságok, a gép- és traktorállomások, a kollektív gazdaságok dolgozói mellett a szegény- és középparasztoknak is erőfeszítéseket kellett tenniük, hogy az új Állami Tervünket ne csak teljesítsük, de túl is haladjuk. Az 1949-es Állami Terv végrehajtásának tapasztalataiból, az eredményekből és hiányosságokból okulva, a Román Munkáspárt kezdeményezésére készült el a Román Népköztársaság második Állami Terve.

Az elmúlt évi Állami Terv a falvakon és városokon kiéleződő osztályharc szellemében hatalmas lépést jelentett előre a szocializmus útján. Megerősítette Népköztársaságunkat, kifejlesztette az ipart, a korszerűsítés útjára vezette mezőgazdaságunkat.

Az elért eredmények biztositják azt, hogy a munkásosztály élcsapatának, a Román Munkáspártnak vezetésével a Román Népköztársaság dolgozói 1949-ben hozzájárultak a békétábor megerősítéséhez. Az elért eredmények, a Szovjetunió hatalmas és baráti támogatása révén váltak lehetővé. Népköztársaságunk dolgozói önzetlen erkölcsi és anyagi támogatást kaptak az 1949 évi Állami Terv teljesítésében, nagy barátságokból, a Szovjetuniótól. Az Állami Terv végrehajtásához és tulszárnyalásához gépeket és nyersanyagokat kaptunk.

Az anyagi támogatáson kívül dolgozóinknak rendelkezésükre állottak a szovjet tudomány eredményei. A dolgozó földművesek is nagy segítséget kaptak.

Előző évi Állami Tervünk megerősítette mezőgazdaságunk gégyártását. 1949-ben új gyárakat létesítettünk, amelyek most, az 1950-es Állami Terv keretében teljes erővel fokozzák termelésüket. A traktor- és gépjárműgyártás 133, a traktorvontatású kultivátorok gyártását 265, a traktorvontatású ekék gyártását 185 százalékkal fokoztuk az elmúlt év gyártáshoz viszonyítva. Ez azt jelenti, hogy közel háromszor annyit állítottunk elő, mint az elmúlt évben.

A tavalyi Állami Terv fokozta az állami gazdaságok, a gép- és traktorállomások teljesítményét. Ezek az állami mezőgazdasági üzemek ebben az évben, a terv értelmében még fokozottabb munkát fejtenek ki. Az egész mezőgazdaság még tervszerűbbé, még tudományosabbá és még haladóbbá válik az 1950-es évi Állami Terv végrehajtásával. A gabonával bevetett területek nagyságát 2 százalékkal növelik ebben az esztendőben. A termés-hozam nagyságát azonban sokkal többel. Az Állami Terv előirányozza azt, hogy a mezőgazdasági termelvények hozama emelése érdekében az ösz-

szes gabonamagvakat tartósítani és kezelni kell, el kell végezni a tarlóhántást az őszi mélyszántást és mindazokat a mezőgazdasági munkákat, amelyek mezőgazdaságunk korszerűsítését eredményezik. Az állami gazdaságok dolgozóinak, a kollektív gazdaságok tagjainak és az egyéni gazdálkodást végző dolgozó földműveseknek fokozott mértékben kell gondozniuk a vetéseket ki kell terjeszteniük a trágyázást és végre kell hajtaniuk az összes agrotechnikai intézkedéseket, az eredmények biztosítása érdekében.

Melyek azok az eredmények, amelyeket el kell érniük a mezőgazdasági dolgozóknak? Az Állami Tervről szóló törvény harmadik fejezete felsorolja valamennyit. Husztól százalékosan kell növelniük a különböző mezőgazdasági termelvények hozamát. Különös gondot kell fordítaniuk a takarmányfélék, az ipari növények és a hűvelyesek termesztésére. 27 százalékkal kell emelniük a buza, 20 százalékkal a rozs, 23 százalékkal az árpa és 33 százalékkal a napraforgó terméshozamát is. E feladatokat elvégzésében az állami gazdaságoknak kell jó példát és támogatást nyújtaniuk a dolgozó földműveseknek.

A dolgozó földművesek az állatállomány szaporítása és minőségi megjavítása érdekében is nagy támogatást kapnak az állami gazdaságoktól. 1950-ben 9,9 százalékkal növeljük a lóállományt, 11,3 százalékkal a szarvasmarhák számát, a finom és félfinom gyapjas juhok számát 29,5, a sertések számát 43 százalékkal, a baromfiak számát pedig a meglévő kétszeresére emeljük. Ugyanakkor minőségi eredményeket is el kell érniük. Még kell valósítanunk azt, hogy minden egyes tehén évi 1800 liter tejet, minden egyes juh pedig 2,4 kiló gyapjút adjon. Az eredmények elérése elsősorban az állami gazdaságokra hárít komoly feladatokat. Az állami gazdaságoknak kell kitenyészteniük azokat a fajtákat, amelyek majd az állomány további javításának alapjait képezik. S az állami gazdaságoknak példát kell mutatniuk a munkában a dolgozó földművesek számára.

Dolgozó földműveseink lelkesedéssel fogadták az új Állami tervet. A beérkezett jelentések arról számolnak be. E lelkesedésnek tovább kell terjednie a Terv végrehajtása és tulszárnyalása érdekében s alkotó munkává kell átalakulnia. A dolgozó földművesek nagyon jól tudják azt, hogy az új Állami Tervünk teljesítése a Román Népköztársaság dolgozói élet-színvonalának növekedését jelenti. Tudják jól azt, hogy az Állami Terv teljesítésével megerősítik Népköztársaságunkat, erősítik a békétáborot, amely a Szovjetunió vezetésével megvédi a dolgozók békéjét, biztosítja előrehaladásukat a jobb élet felé.

AZ ORSZÁG DOLGOZÓI ujjabb lendülettel kezdték meg az 1950. évi Állami Tervünk teljesítését. Öt hónappal hamarabb bocsátották vízre egy ezertonnás hajót a „Sovromtransport” dolgozói

TURNUSEVERIN. — A turnuseverini „Sovromtransport” hajógyár dolgozói december 29-én délután 3 órakor — jóval a határidő előtt — vízrebocsátottak egy 1000 tonnás hajót, amelynek az előzetes tervek szerint 1950 május 30-ig kellett volna vízre kerülnie.

Hatalmas erőfeszések árán sikerült ezt az eredményt elérni. A hajó építésének megkezdésekor az üzem elnökei a Román Munkáspárt irányításával elhatározták, hogy a hajót márciusra befejezik. Munkaközben úgy látták,

hogy a hajót még korábban útjára bocsáthatják. Ehhez azonban feltétlenül meg kellett változtatniuk munkamódszerüket. Ezt eredményesen végre is hajtották.

A turnuseverini „Sovromtransport” dolgozói egyben fokozott gondot fordítottak a takarékosagra: a hajó építésénél 1.200.000 lejt takarítottak meg, 9 százalékkal leszállították az önköltségi és 10 százalékkal csökkentették a hulladékot.

Felavatták a szatmári Unió-gyár új gépcsarnokát

SZATMAR. — Ünneppélyes keretek között avatták fel Szatmáron az Unió-gyár új gépcsarnokát. Az új gépcsarnok felépítését az 1949. Állami Terv biztosította az Unió-gyár részére s ezzel nagy mértékben fejlesztette országunk egyik jelentős üzemét. Az építési munkálatokat a 9 számú Állami Építési Vállalat végezte.

Az új gépcsarnok avatási ünnepségén résztvettek a Román Munkáspárt szatmármegyei vezetősége, az Országos Szakszervezeti Tanács, a megyei és városi ideig-

lenes bizottságok, valamint a szatmári üzemek és gyárak kiküldöttei.

Az Építőipari-központról részről Popescu Paul adta át az új épületet s a gyár dolgozóinak nevében Klein Odön és Dézsi Károly vették át a gépcsarnokot.

Az átadás után a Román Munkáspárt szatmármegyei vezetőségének kiküldötte hangsúlyozta az új gépcsarnok átadásának jelentőségét. Az új gépcsarnokban nálunk eddig ismeretlen teljesítő-képességű szovjet-gépek segítségével

vel nagymértékben fokozható a gyár termelése.

Az Unió-gyár dolgozóinak nevében Zsiga József és Burka Ferenc, a gyár dolgozóinak szilárd akaratát tolmácsolták, hogy az új műhelyekben, az új gépekkel és új technikai normák megállapításával növelik a termelést és javítják a minőséget.

Az ünnepség végén az üzem dolgozóit Gheorghiu-Dej elvtársához, a Román Munkáspárt iránti szeretetüket és törhetetlen hűségüket kifejező táviratot intéztek.

Munkavédelmi intézkedésekkel könnyítik a tordai üvegyár dolgozóinak munkáját

TORDA. — A tordai üvegyárat 20 évvel ezelőtt építették. A volt tulajdonosoknak egyetlen céljuk az volt, hogy minél nagyobb hasznot vághassanak zsebre a dolgozók kárára. A dolgozók egészségvédelmével semmit sem törődtek. A munkások 40–50 fokban melegben dolgoztak, táplálkozásuk elégtelen volt s ha megbetegedtek, csak egyetlen orvos ál-

lott rendelkezésükre, aki nem tudott kellő segítséget nyújtani orvosság és felszerelés hiányában.

Az üzem jelenlegi vezetősége a kormány intézkedésének megfelelően és a Román Munkáspárt irányításával mindent elkövet, hogy ezt a tarthatatlan helyzetet megváltoztassa. Ennek során a műhelyeket új szellőztető készülékekkel látták el, a nagy hő-támasztó olvasztókemencék elé csöveket szereltek, amelyek állandóan hideg vízzel vannak tele s így hidegvíz-függönnyel választják el a kemencéket az ott dolgozó munkásoktól.

A keverő osztályokon rendszeresen és naponta egy liter tejet osztanak szét a dolgozók között. Öt orvos áll a dolgozók rendelkezésére. Az üzem gyógyszerészára aránylag jól van felszerelve az összes szükséges gyógyszerekkel.

A dolgozók értékelik az üzem vezetőségének ezt a gondoskodását. Tevékenységük a munkavédelmi intézkedések gyakorlati megvalósítása után jelentős mértékben fokozódott. Az üzemben állandóan emelkedik a termelés és ennek arányában emelkedik a dolgozók életszínvonal is.

ÉRTEKEZLETEN VETTEK RÉSZT AZ ÍTELŐTÁBLAK ÉS TÖRVÉNYSZÉKEK ELNÖKEI ÉS FÜGYÉSZEI

BUKAREST. — (Agerpres.) December 27, 28 és 29-én, az igazságügyi minisztérium az ítéltáblák elnökei, az ítéltáblai főügyészek, a törvényszékek elnökei és a törvényszéki főügyészek részvételével értekezletet tartott.

Az értekezleten Stellan Nitulescu, igazságügyminiszter elnökölt.

Az értekezleten jelen voltak: Gh. C. Stere, a Legfelsőbb Bíróság elnöke, Alexandru Voltinovic a Román Népköztársaság főügyésze, miniszteri tanácsosok és az igazságügyi minisztérium osztályvezetői.

A bíróságok és ügyészek vezetőinek jelentése után jogi- és ügyviteli kérdéseket tárgyaltak meg.

Nagyszerű termelési eredményekkel indultak az új tervének az aradi üzemek

ARAD. — Az aradi üzemek és gyárak dolgozói fokozódó munkalendülettel és nagyszerű termelési eredményekkel köszöntötték a Román Népköztársaság kikiáltásának évfordulóját, december 30-át. Az összes aradi üzemek folytatták a december 21. tiszteletére szervezett szocialista munkaversenyeket, hogy a termelés minél nagyobb eredményekkel kezdhesse meg december 30-át.

A „Fierarul”-vasárgyár részlő-osztályának dolgozói december 27-én 68 százalékkal szárnyalták túl a normát. Az öntőcsoport december 27-én 60 százalékkal termelt többet az előirányzatnál.

A vasúti fűtőház mechanikai osztályának Ifj. munkás brigádja december 27-én 147,7 százalékkal haladta meg a normát.

A „Teba”-gyár Ifj. munkás brigádja is nagyszerű eredményeket ért el december 30. tiszteletére. December 27-én a szövüde Ifj. brigádjaiból Dittmann Péter 169,1, Ditschen Erzsébet 136, Papp Gyula 128, Stulz Etel 118,5 százalékkal szárnyalták túl a napi előirányzatot.

Mire kell nagy gondot fordítaniok a falusi színjátszóknak?

Kolozs megye járási kultúrversenyein 23 községi kultúrotthona — tehát a résztvevő kultúrotthonok egyharmada — szerepel szindarabokkal. E színjátszó csoportok keretein belül 183 dolgozó földműves lépett „a világot jelentő deszkákra”. Ha ehhez még hozzávesszük azt is, hogy helyenként az idő előhaladottsága miatt egyes kultúrotthonok nem adhatták elő a szindarabjaikat, leszögezhetjük, hogy ez a tény is a falusi kulturális élet nagyarányú fejlődésére utal. Ismeretes, hogy még a közelmúltban is, a falusi kultúrotthonok nagyrésze alig-alig vállalkozhatott arra, hogy szindarabokkal, egyfelvonásos jelenettel álljon a közönség elé.

A szindarabok előadása során is kitérünk, hogy a dolgozó parasz-
tok között szép számmal akadnak valódi tehetségek. Megfelelő támogatással, útbaigazítással dolgozó földműveseink a színpadon is megállják helyüket és egy-egy darab mondanivalóját élővé tudják tenni.

Jó szindarabok előadása falun nemcsak az abban szereplő, hanem az azon résztvevő dolgozó földművesek szempontjából is igen fontos. A szindarabok írói eszközökkel világítanak rá egy egész sereg olyan kérdésre, melyekkel a dolgozó földműveseknek tisztába kell lenniük: elmélyítik a falusi osztályharcot, leleplezik az ellenszenvessé teszik a falusi kizsákmányolókat, a kulákokat. Hozzájárulnak a babonák eloszlatásához, bepillantást nyújtanak szövetkezeti, egészségügyi kérdésekre, a gép- és traktorállomások szerepére. Szorosabban vonják a munkásság és a dolgozó parasztság szövetségét. Számítatlan olyan kérdést vetnek fel, melyeknek ismerete a dolgozó földművesek öntudatát erősítik, politikai és ideológiai színvonalukat emelik.

Eppen ezért a szindarabok előadása során első igen fontos szempont

A DARAB MEGVÁLASZTÁSA.

A vásártelki kultúrotthon színjátszó csoportja által bemutatott „Jánoska” című egyfelvonásos szindarab például ma már alig mond valamit a dolgozó földműveseknek. Főmondanivalóját a fogságból hazatérő dolgozó paraszt s a felesége közötti félreértés képezi. Végül a kisgyerek — Jánoska — tisztázza a helyzetet. A „Zsuzsa néni poruljár” című egyfelvonásos — melyet a körösfi színjátszók adtak elő — mechanikus eszközökkel férceli össze a babonák kérdését. Az osztályharc kérdését viszont úgy véli megoldani, hogy a kulák ifjút ügyefogyottnak, dadogónak és butának állítja be. Ez nem tipikus eset, hiszen így nagyon is könnyű volna a kulákság elleni küzdelem. A kulák nem buta, ellenkezőleg, nagyon is ravasz. Eppen ezért kell sokat tanulniok a dolgozó földműveseknek, hogy túljárjanak az eszén, leleplezzék agyafurt mesterkedéseit.

Kétségtelen, hogy a szindarabok terén még elég nagy nehézségek vannak. Jó szolgálatot tesz a falusi színjátszó csoportoknak a művelődési utmutató. Az igények azonban állandóan emelkednek. Iróinknak fokozottabb mértékben kell odafigyelniük, hogy ezt az örövendésen növekvő igényt ki lehessen elégíteni.

A darab megválasztása után következik a nehezebbik rész:

A SZINREHOZÁS.

Itt elsősorban arra kell különös gondot fordítani, hogy a darab leglényegesebb mondanivalójára fektessék a fő hangsúlyt. Előzetes megbeszélésben részletesen ki kell elemezni minden szereplő feladatát.

Igen lényeges a szereposztás. Az előbb már említett „Jánoska” című egyfelvonásosnak megvolt az

a hibája is, hogy a fogságból hazatérő dolgozó paraszt alakja — a szereposztás folytán — a kulákkal szemben színtelenné vált. A pozitív szerepeket tehát lehetőleg az erőteljesebb, tehetségesebb, vagy több gyakorlattal rendelkező szereplőknek kell alakítaniok. Jó: játszani még a gyakorlott

színész is csak tökéletes szereptudással képes. A „Zsuzsa néni porul jár” című egyfelvonásosban például a címszerepet alakító férfi sok tehetséget árult el. A hatást azonban lerontotta a gyakori kifelé — a sugó felé — pillantgatással.

A realista ciokitáshoz tartozik

az is, hogy az egyes szereplők külsejükben is megjeljenek a darab által előírt követelményeknek. Gyakran tapasztalható, hogy fiatal lányok nem szívesen játszanak öregasszony-szerepet. Ez természetesen téves felfogás, melyen felvilágosító munkával lehet segíteni. Legkönnyebben azonban az idősebb dolgozó földművesek bevonásával. Ha azonban fiatalok alakítanak apa, anya, vagy vénasszony-szerepeket, a kort ruhával, mozgással, az arc maszkírozásával érzékelteni kell. A hitelesség rovására megy az — ami az előbb említett darabokban előfordul — hogy az előadásban lévő lány „szüleiről” távolról leri, hogy legfeljebb 20 évesek.

Gondot okoz falun a kellekék beszerzése. Ennek ellenére a leg-szükségesebb kellekék bárhol megtalálhatók: lámpa, ág, szekrény, asztal és hasonló tárgyak beszerzése nem okoz különösebb gondot. Ezekkel elkerülhető az a vissza-
helyzet, hogy amikor a szöveg szerint valaki lámpát gyújt, ténylegesen egy gyertyát se gyújtson meg. Vagy az, hogy egy aszszonynak a „tisztá ágyát” deszkapad helyettesítse.

A már megírt darabot a pró-

bákon — minél több próbán — a lehető legreálisabban ki kell dolgozni. A szereplőknek tudniuk kell, mit csinálnak, hogyan mozognak, minden egyes jelenetben. A „Zsuzsa néni porul jár” egyfelvonásosban előfordult a következő jelenet. A szöveg így szól: „— Nyughass Tamás! — „Nem nyughatom”. Közben pedig a szereplők meglehetősen mozdu-
latlanul — nyugodtan — álltak egymással szemben. Ez természet-szerűleg komikus hatást kelt. Alaposan kidolgozott előadásban ilyesmi nem fordul elő.

Néhány szempontot említettünk meg a darabok és jelenetek szín-rehozásával kapcsolatban. Célunk az, hogy a színjátszó csoportok munkájában a fejlődés tovább tartson és meggyorsuljon. A szín-játszó csoportok, hibáik ellenére már eddig is szép eredményeket értek el, Kolozs megye területén ma már 280 színjátszó csoport működik. A falusi kultúrotthonok kapva-kapnak a jó egyfelvonásoso-
kon, jelenetekben. Sok kultúrotthon érdeklődik 3 vagy 4 felvoná-sos szindarab iránt. Ezeknek pedig ösztönzőleg kell hatnia íróink ilyenirányú tevékenységére is.

Orbán Lajos

Térképeket a kultúrotthonokba!

Egyik kolozsmegyeri kultúrotthon felépítése mellett

— Falusi lesterveinket lázasan érdeklil a külpolitika, a békefront állása. A kínai front győzelmei lelkesedést keltettek bennük. Ahogy azonban a hadijelentéseket olvassák, állandóan az a kíváncsiság támad, hogy mindezt jó volna térképen is látni. Sokszor ennek hiánya miatt zavarok, összetévesztések támadnak. Az eseményeket gyakran el-
felejtették. Mindezeket könnyen el lehetne azáltal kerülni, hogy ha a kultúrotthonokban és a közös újságolvasás más helyein, térképek len-nének.

A falusi ember szereti a kézzelfogható dolgokat. A térkép több-sit, felderít a kész tényeket, eseményeket rögzít. A térkép sokkal jobban érzékelteti a béke bástyájának, a Szovjetuniónak felülmúlhatatlan nagy erejét a népi demokrácia világméretűben való megerősödését.

A Szovjetunió a második világháború előtt a föld egyhatoda volt és 200 millió lakossal rendelkezett. A népi demokrácia ma 800 millió lakossal, a föld lakosságának kétharmadával rendelkezik, s területe a föld egy negyede. Az előrehaladás, tehát már számokban kifejezve is óriá-si. Még meggyőzőbb azonban, ha mindezt térképen látjuk és rögzít-jük. A Szovjetunió hatalmas ország, a világbéke legnagyobb bástyája. Mindezt térképen látva, sokkal világosabb és meggyőzőbb. A térkép: látítja az ember láthatárát, megtanít mindenkit a világméretűben va-ló gondolkodásra. A falusi ember békéért való munkája egybevág az indoklival, vagy burmál, vagy a kínai paraszt munkájával.

Mire van tehát szükség? Elsősorban Európa, azután Ázsia nagy térképére, minden falusi kultúrotthonban, minden közös újságolvasási helyen. A külpolitikai cikkek olvasásánál természetesen ki kell keres-ni a helyneveket a térképen. Ezzel kapcsolatban volna egy javasla-tunk az Állami Kiadóhoz. Egyszerű nyelven megírt, áttekinthető, tér-képekkel ellátott, gazdasági világföldrajzra volna szükség. Az ilyen könyv ma óriási érdeklődésre tarthat számot.

8x. A.

Az UTUNK december 31-i száma

a Román Népköztársaság másod-
éves évfordulójának jegyében szü-
letett meg. A cikkek a kérdéseket
elmélyítve, folyóirathoz méltóan
tárgyalják. Közgazdasági, politi-
kai, esztétikai beszámolókat ad-
nak a multrol és kitekintéseket
nyújtanak a jövőre. Izeltóként a
8. és 9. oldalon megjelent „Az or-
szágod ma otthonod” című több
szerzőtől megjelent írásokat ismer-
tetjük. Kallós Miklós: „Hazánkért
tanítunk és tanulunk” című, a Bo-
lyai Egyetemről szóló riportosított
írásában Sztálin 20 évvel ezelőtti

mondásait idézi: „A multban nem
volt hazánk és nem is lehetett. De
most, hogy megdöntöttük a kapita-
lizmust és a munkások vannak
nálunk hatalmon — most van ha-
zánk...” A hazaszeretet, a szocia-
lizmust építő haza szeretete be-
költözött az egyetemre is, befolyá-
solja a tanár és a diák munkáját.
Ez a hazaszeretet készítette példál-
ul az egyetem tudósait arra, hogy
bejárják az országot és geológiai,
nyelvi, stb. kutatásokat végezze-
nek. Ez indította a biológusokat és
agronomusokat arra, hogy a szo-
cialista mezőgazdaság körében ki-
sérleteket folytassanak. Kallós jól
érezkelteti a hazaszeretet bevonu-
lását és elmélyülését az egyetem
talai között.

Dombi Géza az Elektrokarbon
hatalmas munkatelepéről közöl
beszámolót. A tócsákon már jég
ű, de a munkatelepen semmi
sem emlékeztet a télre. Óriási
a sürgés-forgás mindenfelé. Kik
az itteni munkások? Sok közöttük
a tanulatlan dolgozó. Ma már:
szocialista versenyt folytatnak egy-
mással, meleg kávéban esznek.
Az Elektrokarbon munkatelepe
helyén — szinte hihetetlen — au-
gusztus 23-án még fű volt. Ma
már olyan magas az épület, hogy
a környéken csak az Unirea szer-
előcsarnoka és a Herbák víztor-
nya magasabb. De hogy lehet tél-
időben az „időjárástól függetle-
nül” betont önteni? Dombi riport-
ja erre is megadja a magyaráza-
tot: a betonkeverőgép alatt forró-
vizes bogrács áll, amelyet földgáz
fűt. A betonos csillét is melegviz-
zel öntözik. Ime: a betonöntés tél-
viz idején.

Balla Károly: Közös hazánkért
című riportjában az Irisztelepi új
munkaslakásokról és az ott lakó
román és magyar dolgozók hon-
foglalásáról ír megható riportot.

Bodor Pál a színjátszó megvál-
tozott szelleméről, a gondosan elő-
készített bemutatókról közöl szép
beszámolót. S befejezésül idézünk
mi is néhány sort egy színész le-
veléből — Bodor Pál riportja nyo-
mán:

„Öregem, én nem is tudom úgy
elmondani a dolgokat, ahogy kéne.
Hiszen te, aki a régi életünket is-
merted csak, alig binnéd. A magyar
színjátszás fénykorához közeledünk
a Román Népköztársaságban s mi
szívvel-leléssel dolgozunk, mert
szeretjük ezt az országot, amely
gondoskodik rólunk s amely meg-
adta a lehetőséget az igazi, szabad
színjátszásra. Nem ismernél rá a
régii színészekre: otthon olvasunk,
bent megvitatjuk a dolgokat, s
mindentől azon igyekszük, hogy
minden alakítás, érted öregem, a
másik alakítása is jó legyen...
Érezzük, hogy ez a deszkasor, ez
a színpad s ez az egész szép or-
szág... a miénk.”

Az Utunkról még csak befejez-
sül annyit, hogy hónapról-hónapra
fejlődik és egyre inkább színvona-
lássá válik.

Az 1950. évi Állami Terv keretében

Tovább a kultúrforradalom útján

Az elmúlt év utolsó napjaiban szavazta meg a Nagy Nemzetgyűlés hazánk második Állami Tervét, s néhány nap óta már ennek a megvalósításáért és túlszárnyalásáért lendült harcba a Román Munkáspárt vezetésével az ország dolgozó népe. Harcba lendült, mert tudja, hogy az 1950. évi Állami Terv az elmúlt évi tervnél is nagyobb mértékben visz közelebb bennünket a szocialista társadalmi rend felépítéséhez, hazánk gazdasági, társadalmi és kulturális felvirágoztatásához. Meglévő gyáraink, üzemaink majd nagyobb mértékben öntik el az országot ipari termékekkel. A földművelés több kenyérrel, zörral, hússal, gyümölcssel, textilanyaggal látja el az ország dolgozóit. Új gyárak születnek, új bányák nyílnak, új utak és hidak javítják a közlekedést, sok-sok faluban kigyul a villany, terméketlen vidékek válnak újra termővé. Új kórházak születnek, fokozottabb mértékben gondoskodik hazánk a dolgozók pihenéséről, társadalmi megsegítéséről.

Ebben az óriási arányú építésben, a dolgozó nép életszínvonalának állandó emeléséért indított harcban új Állami Tervünk a mult évinél is erőteljesebben hangsúlyozza a dolgozók kulturális színvonalának emelésének szükségességét. Tovább kell folytatnunk és eredményesen meg kell vívunk a megkezdődött kultúrforradalmat, hogy a tökéletes földesúri rendszer átkos örökségét e téren is minél gyökeresebben felszámolhassuk.

Fiatal Népköztársaságunk a Román Munkáspárt vezetésével máris

MÉRFOLDÉS LÉPTEKET TETT MEG

kulturális elmaradottságunk felszámolásának útján. Csupán az elmúlt év folyamán új iskolák százaai és ezrei nyitották meg kapuikat a dolgozók fiai előtt. Ezerszámra születtek kultúrotthonok, százezer számsra tanultak meg a betűvetést azok, akik a tökéletes földesúri rendszer átkos kulturpolitikája következtében még cnyit sem tanulhattak meg.

Az 1950. évi Állami Terv még szélesebbre tárja ezeket a lehetőségeket. 1949-ben iskolai oktatásban 172.000 gyermek részesült, míg 1938-ban csak 76.000. Az elemi oktatásban 1938-ban az iskolák száma mintegy 11.000 volt, 1949-ben 19.000. A középfokú iskolákban kére-
ken százezer tanulóval több tanult az elmúlt évben, mint 1938-ban. A felsőfokú oktatásban 95-
el több fakultás működött, mint 1938-ban, s csaknem megkétszereződött az egyetemre és felső-fokú iskolákba járó tanulók száma. S felbecsül-
hetetlen jelentőségű: az elmúlt év folyamán 405 ezer volt irástudatlan tanult meg írni és olvasni.

A kultúrotthonok száma meghaladta a 10 ezeret, több mint 5000 kultúrotthont könyvtárral szereltek fel, 600-ra emelkedett a falusi mozik száma és 30 filmkaraván járta a falvakat. Sok faluban és munkásközpontban közös rádióhallgatási hálózatot létesítettek.

Az 1950-es Állami Terv előírja valamennyi tanköteles gyermek kötelező oktatását. Közép-fokú és szakmai oktatásban 323.000 ifjú részesül, vagyis közel egyharmaddal több mint az elmúlt évben. Ugyancsak egyharmaddal emel-
kedik 1950. folyamán a felsőfokú iskolákban és tanintézetekben tanuló diákok száma, kibővítik a felsőoktatási hálózatot, a felső technikai isko-
lák és egyetemek mellett az elmúlt évnél jóval több esti tanfolyamot indítanak és megkezdik a felsőfokú oktatást levelezés útján is. A termelő munkát végző szakmunkások számára létesített különleges 2 éves iskolák hallgatóinak számát 100 százalékkal növeljük.

1950. folyamán újabb 700.000 városi és fa-
lusi irástudatlant tanítunk meg írni és olvasni.

Munkások és dolgozó paraszti tanuló gyer-
mekei számára 206.000 ösztöndíjat létesítenek, vagyis egyharmaddal többet mint az elmúlt év-
ben, és ugyancsak egyharmaddal több tanuló ifjú számára biztosítják a diákolthonban való elhelyezést, valamint az étkeztetést.

A gyermekek iskolázásának biztosítására befejezünk, berendezünk és építünk 1300 új tan-
termet, azaz 160 százalékkal többet, mint 1949-
ben.

A városi és falusi dolgozók kultúr színvona-
lának érdekében az új Állami Terv újabb 1400 kultúrotthon építését írja elő, további 300 kultúr-
otthonnak filmvetítő-géppel, 1000 otthonnak
vektógéppel, és 2000 kultúrotthonnak könyvvél-
való ellátását írja elő.

ÓRIASI JELENTŐSÉGU

a dolgozó tömegek kulturális színvonalának emelése céljából a „Scanteia-Ház” építésének megkezdése, amely országunkban eddig nem ismert lehetőségeket teremt a könyvek és a kultúra terjesztésére.

1950. évi Állami Tervünk teljesítésére és túlszárnyalására hazánk dolgozói a munkássz-
tállyal az élen, az eddignél is nagyobb arányú szocialista versenybe kezdenek. Kultúrotthonaink, a művelődés munkásai, tanítók, tanárok, írók, művészek, színészek és zenészek a munkássz-
tályához hasonló lelkesedéssel kell harcba indul-
janak ezeknek a nagyszerű művelődési feladatok-
nak a megoldására és túlszárnyalására.

Kázmirkérdésének rendezése a Biztonsági Tanács ülésén

NEW-YORK. — (Agerpres.) A TASS jelenti: A Biztonsági Tanács december 29-én megtartott ülésének keretében fejezték Kázmirkérdését. Az ülés kezdetén Malik, szovjet megbízott, szót kért és kijelentette a következőket:

— A Szovjetunió küldöttsége a közgyűlés IV. ülészakán az ENSZ tudomására hozta, hogy támogatja a Kínai Népköztársaság kormányának nyilatkozatát, amelyen Csiu-En-Laj, a Kínai Népköztársaság külügyminisztere megküldött a közgyűlés elnökének.

— Ez a nyilatkozat azt követeli, hogy ne ismerjék el törvénytelennek a Csang-Ting-Fu vezette alatt álló Kuomintang küldöttséget. A Kínai Népköztársaság jegyzéke kimondotta, hogy nem ismeri el a Kuomintang küldöttségnek azt a jogát, hogy Kínát képviselje és hogy az ENSZ-ben a kínai nép nevében beszéljen.

— A nyilatkozatot támogató szovjet küldöttség szükségesnek

tartja kimondani, hogy a Biztonsági Tanácsban sem ismeri el Csang-Ting-Fu, Kína képviselőjének minőségét és nem tartja illetékesnek, hogy a Biztonsági Tanácsban a kínai népet képviselje.

Galagan, ukrán kiküldött hasonló nyilatkozatot tett és hangsúlyozta felszólalásában, hogy *Ukraina küldöttsége nem tekint a Biztonsági Tanácsban a Koumintang küldöttségét úgy, mint Kína képviselőjét.*

Mac Houghton kanadai kiküldött, az ülés elnöke, szót adott Csang-Ting-Funak, aki rághatnak hozott fel a Szovjetunió és a Kínai Népköztársaság ellen.

Ezután az elnök azzal az indokkal, hogy a kínai kérdés nem szerepel napirenden, a vita becsünetését kérte.

Rövid válaszában, Malik elvtárs hangsúlyozta, hogy nem tartja szükségesnek, hogy figyelembe vegye egy olyan "árnyak" felelőtlen állításait és behatárait, aki a Biztonsági

Tanácsban nem képvisel senkit. Visszatérve Kázmirkérdésére, az elnök közölte a bizottság tagjaival, hogy *India és Pakisztán javaslatot nyújtottak be Kázmirkérdésének megoldására.*

A külföldi mögötti megegyezés alapján az amerikai, angol, francia és norvég kiküldött támogatták az elnök indítványát. A norvég kiküldött azt ajánlotta, hogy Mac Houghton, az elnök kanadai kiküldött közvetítsen India és Pakisztán között.

Malik szovjet kiküldött hivatkozott arra, hogy a Biztonsági Tanácsnak meg kell hallgatnia a kázmiri kérdésben egymással vitában álló feleket. A békeközvetítő helyett az ENSZ megbízottjának közbejöttével népszavazást kellene tartani Kázmirban, amint az ENSZ Különbizottsága 1949 januárban hozott határozatában már kijelölte.

A szovjet kiküldött az ENSZ alapokmányára hivatkozott, amely a Biztonsági Tanácsot felelőssé teszi a nemzetközi béke és biztonság megvédéséért és ezért a tanácsnak a szükségesnek mutatkozó szerveket ki kell neveznie a fennálló ellentétek kiküszöbölésére. A Biztonsági Tanács ezt a megbízást nem ruházhatja át semmilyen más szervre, még az ENSZ főtitkárára sem.

Az ENSZ pakisztáni és indiai bizottsága 1949 január 5-én hozott határozatában nem döntött helyesen, amikor a népszavazás ellenőrzését végző megbízott ki nevezését az ENSZ főtitkárára bízta. Ez azt jelentené, hogy a Biztonsági Tanácsot megfosztják hatáskörének egy részétől. Ezért, a norvég javaslat ellenében áll az alapokmánnyal és a Biztonsági Tanács működési szabályzatával. Ezért, a szovjet küldöttség állást foglal a norvég javaslat ellen.

Malik elvtárs felszólalása alapján a kanadai kiküldött bejelentette, hogy *1950 január elsejével megszűnő békeközvetítő szerepét a kázmiri kérdésben, mivel megbízatása lejárt.*

A Biztonsági Tanács elhatározta, hogy kidolgozza azt az ügyrendet, amelynek alapján a kázmiri kérdés vitáját a következő ülésen folytathatják.

Az egész világ közleménye élénk érdeklődéssel figyelte a transz-sibériai vasút fontos csomópontjánál, az Amur folyó mellett fekvő Habarovszk városban a napokban befejeződött, baktériumháborút előkészítő japán háborús bűnösök bűnperének főtárgyalását.

A bűnper borzalmas fasiszta grettekre derített fényt. A vádirat szerint két titkos alakulat, a 100. és a 731. számú egységek létesültek a baktériumháború előkészítésére és alkalmazására. A kutatások során nemcsak állatokon, hanem élő emberek is folytattak kísérleteket. A tárgyalás során a vádlottak és a tanúk vallomásaiból kitudt, hogy a „kísérletek” folytatására külön fogházakat létesítettek 300—400 ember befogadására. Kavaszina vádlott vallomásaiban elmondotta, hogy alakulatánál évente legalább 600, összesen mintegy 3000 ember halt meg a „kísérletek” következtében.

Hírhíto japán császár — Mac Arthur kegyeltje — 1936-ban fitkos parancsot adott ki a bakteorológiai alakulatok megszervezésére. A tárgyalás során kiderült az, hogy a baktérium fegyvert több esetben alkalmazták a Kína ellen folytatott támadó háborúban. A megtámadott két város lakossága körében pestisjárvány tört ki a japán repülőket leszárt baktériumok következtében. Amikor a hitleri Németország megtámadta a Szovjetuniót, a japán „bakteorológiai” alakulatok egyre inkább a szovjet határra összpontosították tevékenységüket, megfertőzték a határszéli forrásokat és előkészületeket tettek egy Szovjetunió elleni tömeges méretű baktériumháborúra. A japán háborús bűnösök vallomásaiból kiderült azonban az is, hogy a Szovjetunió, Kína, Anglia és az USA népeit — tehát a földkerék lakosainak túlnyomórészt — a legborzalmasabb módon, alattomosan és tömegjárványokkal akarták kiirtani.

A bűnper vádlottainak és a tanúknak egybehangzó vallomása szerint kizárólag a Szovjet Hadsereg gyors elnyomulása húsította meg a japán imperialista kiűk baktériumháborút kiborítató aljas tervét. Ha a Szovjet Hadsereg nem sujt le kellő időben a japán imperialistákra, hatalmas pusztítás érte volna az egész emberiséget.

A habarovszki perben a japán háborús bűnösöknek azonban csak egy része ült a vádlottak padján, mert a japán fasiszták és militaristák egy tekintélyes csoportja az USA kormányának legnagyobb bizalmát és támogatását élvezte. Ezért érthető, hogy az amerikaiak védelmére keltek a vádlottak padján ülő japán haramiáknak.

A habarovszki per fényt derített a japán imperializmus aljas menynéjére, amely vadállati tervet készített elő asszonyok, gyermekek öregek és fiatalok könyörtelen kiirtására. Ezrével szedték össze a szovjet és a kínai háifogyokat, a partizánokat, férfiakat és nőket és ezen a szerencsétlen áldozatokon próbálták ki a legbiztosabbnak látszó emberpusztító módszereiket.

A szovjet bíróság meghozta igazságos ítéletét. A Szovjetunióban ahol nincsen halálbüntetés, a legsúlyosabb büntetést mérte a fővádlotakra, amely büntetés elégtelennel ítélte el a világ dögözött.

A habarovszki per intő péda is. Fokozott éberségre inti a béketábor erőit és újabb kudarcot jelent az angol-amerikai imperialistáknak akik mindent elkövettek, hogy enyhítsék a japán fasiszták bűnét és újabb háború kiborításának pokoli tervén dolgoznak.

Védelmet a szovjet háborús bűnösöket a finn kormány

MOSZKVA. — (Agerpres.) A TASS jelenti: A Szovjetunió külügyminisztériuma a következő közleményt adta ki:

— 1949 december 31-én Gramiko A. fogadta Sundström K., a Finn Köztársaság nagykövétét és kijelentette, hogy a szovjet hatóságok birtokában levő, hitelt ércémlő adatok szerint, több mint 300 háborús bűnös szovjet állampolgár tartózkodik jelenleg Finnország területén. Ez a tény ellentétben áll a békeszerződéssel, amelyben a finn kormány kötelezettséget vállalt, hogy kiadja a területén élő szobanforgó szovjet állampolgárokat, hogy azok fölött a Szovjetunió törvényeinek megsértése miatt a háború idején az ellenességel való együttműködés bűncselekményének elkövetéséért a szovjet bíróságok ítélkezzenek. Ezek között van egy 56 háborús bűnösből álló csoport, amelynek tagjai a legsúlyosabb bűncselekményeket követték el a Szovjetunió ellen. Ezeket a

személyeket a finn kormány is ismeri. Ezeknek a személyeknek névjegyzékét egyidejűleg a finn kormányt adták.

A szovjet hatóságok olyan értesülések birtokában vannak, hogy a finn hatóságok egyes háborús bűnösöknek hamis iratokot szereznek és fedőlevelet adnak, amelyekkel hozzásegítik őket, hogy álcázzák magukat és folytathassák a Szovjetunióval szembeni ellenséges tevékenységüket.

A szovjet kormány tudni kívánja, hogy a finn kormány mindmáig miért nem adta át a szovjet hatóságoknak a szobanforgó háborús bűnösöket, megsértve ezzel a békeszerződés és az 1948 áprilisában megkötött szovjet-finn barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási egyezményt, amelynek értelmében a finn kormány újrafelfejezte azt az elhatározását, hogy az együttműködés és a barátság szellemében tevékenykedik.

Volt SS-eket toboroznak Rankovics rendőrségébe

PRAGA. — (Agerpres.) A Telepress jelenti Berlinből, hogy a frankfurti és a hamburgi jugoszláv diplomáciai küldöttségek volt SS-ekből és a hitlerista hadsereg volt katonáiból embereket toboroznak Rankovics jugoszláv Gestapoja részére.

Egyes hiteltérdemlő források szerint jelenleg több mint 500 német fasiszta zsoldos Tito szolgálatában áll. Jellemző példa ezeknek a zsoldosoknak jugoszláviai tevékenységére Deter-nek, Düsseldorf volt SS parancsnokának egyik barátjához intézett levele,

amelyben kijelenti, hogy neki nagyon tetszik jugoszláviai „tevékenysége”.

— Jugoszlávia — írja levelében Deter — számomra nem ismeretlen ország. Kevés változás történt itt 1944 óta. Egységünknel 10 német szolgál, akik közül csak három nem szolgált az SS csapatoknál, hanem a reguláris hadseregben. Néhány nappal ezelőtt negyedszer küldötték el ugyanabba a faluba, hogy még egy kicsit jobb belátására bírjuk a lakosságot.

Megkezdődött Lengyelországban az összeesküvő katolikus papok bűnperének tárgyalása

VARSÓ. — (Agerpres.) A PAP távirati troda jelenti, hogy a jezuita lengyel katonai körzeti törvényszék megkezdte azoknak a katolikus papoknak a bűnperét, akik bűnrészesek voltak az NSZ (Narodowo Sili Zbrojne) szervezetnek.

A vádlottak között van Lorenz ranczi, Kulák lankuki pap, Gnevcinből Zubi vikárius, Jakubec, a Ránca községi templom sekrestyése, Nemec, a gnevcini sírásó és Sztaniszláv Patula.

A vádlottak bűnösök abban, hogy mindnyájan összeköttetésben állottak a „Neva” bandával, amely egyike volt az NSZ szervezet bandáinak.

Lorenz vádlott a banda papja volt és a Lengyel Népköztársaság demokratikus rendszere ellen irányuló könyveket terjesztett.

Zub vádlott bevette a felfegyverzett bandát esküjéért és egy különleges istentisztelet idején „prédikációt” tartott, amelyben izgatott a népi demokratikus rendszer elleni harcra.

A gnevcini parohia a banda székhelye volt. Ugyanitt őrizték a lopott holmikat. A templom oltára alatt, valamint a város temetőjének egyik sírjában őrizték a banda fegyvereit.

A bűnper főtárgyalásának első napján kihallgatták a vádlottakat. Zub és Lorenz vádlottak beismerték, hogy törvénytelen módon fegyvereket rejtgettek, mégis megkísérelték, hogy tagadják együttműködésüket az NSZ szervezettel. Kulák vádlott beismerte, hogy a „Neva” banda részére fegyvereket őrzött és tudatában volt annak, hogy ezek a fegyverek milyen célt szolgálnak. Kulák beismerte azt is, hogy Zub vádlott összeköttetésben tartott a banda tagjaival és a templomban a banda fegyvereinek megőrzésére rakított építtetett.

A főtárgyaláson felolvasott írásbeli bizonyítékokból kitudt, hogy Lorenz a Lengyel Köztársaságban törvénytelen módon bejutott dolárokat tartogatott, amelyeket a fekete-törzsdén áruba bocsátott.

A bírálát és önbírálát szellemében:

Eredményes a szakszervezeti csoportok munkája a tordai „Cultura” szövetkezetben

TORDA. — (Levelezők írja.) Az ősz folyamán komoly változásokon ment keresztül a tordai „Cultura” szövetkezet. Egészleges kritikai és önkritikai szellem alakult ki, a tagok egyre jobban bekapcsolódtak a szakszervezeti munkába, nagyobb a munkaverenyben résztvevők létszáma s a szövetkezet valamennyi alkalmazottjának növekedett a kultúrígénye.

A szakszervezeti csoportok átszervezése után még inkább bebizonyosodott a „Cultura” szövetkezet tagjainak munkájában mutatkozó fellendülés. Rövid idő alatt az újságírók száma háromszázalékkal emelkedett. Tartalmas, időszerű és kritikai hangot tartalmazó cikkek kerültek a falujágra.

A munkaversenyek megszervezése óta csaknem teljesen megszűntek a hiányzások. Az alkalmazottak udvariasabbak a to-

gyasztóközönnyel szemben. Az anyagmegtakarításnál sikerült 10 százalékkal jobb eredményt elérni a vállalt kötelezettséggel szemben.

A szövetkezet sportolói eddig felszerelés és terem hiánya következtében nem tevékenykedtek. E hiányosságot felszámolták: beszerettek futball labdát, asztali tenisz felszerelést, röplabdát és tervbevétték, hogy a „Cultura” szövetkezettel együttesen kijavítják a telephelyét. A sakk-csoportot most szervezik. A könyvtár létesítéséhez szükséges könyveket, broszúrákat ugyancsak most szerzik be. A könyvtár létesítésében Lazar Valeriu kulturális vezető feje ki jó munkát.

A szövetkezet szakszervezeti csoportjainak eredményes munkája mellett hibák és mulasztások is tapasztalhatók. A dolgozók megelégedtek az ARLUS-munkáról. Nem tulajdonítottak elég fon-

tosságot ennek a kérdésnek s ugyanakkor az ARLUS tordai fiókja sem foglalkozott kellőképpen a tagokkal, holott a múlt év elején szép eredményeket értek el ezen a téren. A mulasztás azonban rövidesen felszámolják. A szövetkezet keretében bizottság alakult s azonnal kapcsolatot teremtett az ARLUS tordai fiókjával.

A szakszervezeti csoportok rendszeres tartása szintén kihat a tagok szakszervezeti munkájára. Ezért a csoportfelelősök felkérésnek nagyobb súlyt a gyűlések pontos és rendszeres megszervezésére, valamint levezetésére, mert ezzel hathatósan közreműködnek abban, hogy a szakszervezeti csoportok s ezzel egyidejűleg a szakszervezeti tagok munkájában ez eddigi javulás folytatódjék.

SZEKELYKERESZTURON

a napokban avatták fel az első pionirokat. A helybeli pedagógiai iskola második tagozatának 45 jelöltje és a vegyes liceum második tagozatának ugyancsak 45 jelöltje kapta meg a piros nyakkendőt.

HOMORODREMETE

község dolgozó földművesei az utóbbi időben nagyobb önkéntes munkát végeztek. Így 6 hektár területet ültettek be cseremakkal, s a helyet védőerdőnek nyilvánították. A gyepesi utszakaszon 180 köbméter kavicsot terítettek el és az utazási árkokat kitakarították. A legelőket megtakarították és megtisztították a bokroktól.

A SZEKELYDOBÓ

esővetkezést igazgatósága és az árúelosztó bizottság a község ifjúságának a kulturversenyek során elért sikerei jutalmaként, az ifjakat ezzel tüntette ki, hogy részükre a mandátárból jutlatott.

BOTOSANIBAN

a megyei ideiglenes bizottság kezdeményezésére iskolaműhely létesült a feldolgozó ipar számára szükséges káderek kiképzésére. Az iskolának esztorga-öntő-, modellező-, lakatos-, villamos hegesztő- stb. műhelye van.

A PECEHA

Covurlui megyei község „1948 június 11” elnevezésű kollektív gazdaságának tagjai kovács- és asztalosműhelyt létesítettek. A műhely máris megkezdte a kollektív gazdaság szekerének és szerszámjainak javítását.

CIAMURLIA DE JOS

Tulcea megyei község „Rasaritul” elnevezésű kollektív gazdasága talajvizsgáló műszert kapott a közellátásiügyi minisztériumból. A műszert a talajjavítási munka során használják fel a szovjet munkamódszerek bevezetésével.

NAGYVÁRADON

az „Oradea” állami kereskedelmi vállalat dolgozói gyűlés keretében avatták elmunkásokat. Az elmunkások: Benezé Mihály, Salamon Zoltán, Rif-

öld Miklós, Juhász Ilonka, Fábrián Erzsébet, Borbély Irén, Boros Jánosné, Vass Rozália, Kövesdi Erzsébet, Páll László, Barna Sándor és Kovács József.

A VARADSZOLOSI

„Zebra” bányász dolgozóinak munkaversenye a december havi terv 17,47 százalékos túlszárnyalását eredményezte. A szép eredmény a munkások és technikusok erőfeszítésének köszönhető, akik a régi meszede medencéket új és nagyobb hofogadó képességű medencékkel cserélték ki és így megrövidítették a gyártási időt. Az új meszédi eljárás két nappal kevesebb időt vesz igénybe s az itt dolgozó munkásoknak ilyenformán 30 százalékos norma-túlszárnyalást sikerült elérniük. Ugyanilyen lendülettel dolgoztak a timárok is, akik 15 százalékkal lépték túl normájukat. A kikészítő osztály dolgozóinak norma-túlszárnyalása átlagosan 25 százalék.

A NAGYVÁRADAI

„Május 1” szőrmeggyár ifjúsági gyűlésen ünnepi keretben hirdették ki a brigádok közti verseny eredményét. A zászló: a 2-es brigád nyerte Boros Imre vezetésével, a második helyre u 3-as brigád került. A többi között Laczkó Júlia, Filip István, Tamás Mária, Borsi Imre, Kiss Mária, Kiss Júlia és Szél Irén kapott jutalmat.

TEMESVÁRON

a milícia gazdasági osztályának közgepi 1 millió lej értékű rejtett áru fedezték fel. A rejtett áru: 140 darab kucsma, 15 darab asztrahán bőr, 45 darab juhbőr, 268 darab fejkendő és 65 méter szövet. Az árurejtegető társaság tagjait, Stoimetz Wolfot, Zalatoriev Moiset és ennek Bukarestben lakó fiát, Zalatoriev Lebet őrizetbe vették és megindították ellenük az eljárást.

SZEKELYUDVARHELYEN

a kulturversenyek hatalmas tömeget mozgósítottak. A 33 körzetben megtartott körzeti versenyeken 115 kulturotthon tagjai vettek részt. Összesen 295 csoport indult a versenyben 4083 szereplővel. Ebből 89 dalárda 1999 taggal, 104 táncosport 1179 táncossal és 100 színjátó csoport 905 szereplővel.

KOLOZSVÁR. — A városi ideiglenes bizottság 1949. április 11-i megszervezésétől és ünnepélyes beiktatásától kezdődően megvalósításokkal igazolta be, hogy az igazi hatalom, amely a népből ered és a népé, komoly eredményekben messze felülmúlja a múlt rendszerek városatyáinak munkáját. Az eredmények példaadóak, mert az ideiglenes bizottság élén a dolgozók legjobbjai állnak és annak tisztviselői többé nem a régi bürokratikus államforma és hivatali rendszer kiszolgálói, hanem a dolgozók életszínvonalának növelésének munkálói. Az eredmények példamutatók, mert az ideiglenes bizottság munkatervét és megvalósításait a Román Munkáspárt irányításával végezték. Az elmúlt év eredményeit és hiányosságait vizsgálva, nézzük meg külön-külön az egyes ügyosztályok munkáját. Így részre bontva értékeljük ki a megvalósí-

tásokat. Ez hozzájárul ahhoz, hogy mélyebben megértsük a jövőévi tennivalókat is. Az ideiglenes bizottság elvégzett munkáját minden dolgozónak ismernie kell. Szervezeti felépítése követezi erre. Munkájáról be kell számolnia, a dolgozók az építő bírálat hangján segítséget nyújtanak a további munkához.

Vizsgáljuk meg a munka és népjóléti ügyosztály eredményeit. Hivatása volt a munkások egészségügyi és a munkavédelmi eszközök feljavítása. Ennek keretében 213 üzemet, vállalatot és intézményt őriztek ellen és 23.674 dolgozó munka és egészségvédelmi körülményét nézték meg. A látogatások során utasításokkal, javaslatokkal segítettek elő a dolgozók életszínvonalának emelését. Az év folyamán 336 munkaösszetűközést és 3 kollektív szerződésösszetűközést oldottak meg.

A szegény dolgozók iskolás gyermekeinek támogatására

184 ösztöndíjat osztottak ki részben egyetemi hallgatók, részben I. és II. ciklusoz tartozó elemiiskolások részére. Népjóléti ügyosztály szerveztek, amelyeknek jövedelméből 131 ezer lej fordították házi-munka központ alapítására. Ezáltal nagy segítséget nyújtottak azoknak a sokgyermekes szegényeknek, akik házáknál kénytelenek dolgozni.

Az elmúlt év folyamán nyolc magán jöltéi intézményt vettek át. Gyermekeket, árvaházakat és agmenházakat létesítettek beülük. Az átvétel során megszüntek azok a jogtalanságok, amelyeket — ezek a volt magánmenhelyek — elkövettek azáltal, hogy egyes kiváltságos személyek részé-

re nyújtottak csak menedéket és elutasítottak minden más, jogos kérelmezőt.

Az 1949 évben 4990 nyugdíjogosult közül 4500 dolgozó nyugdíjogosultságát intézték el. Az IOVR-nyugdíjas családok közül 1600 család összeírását végezték el és 126 IOVR-nyugdíjas részére nyújtottak segítséget.

Az ideiglenes bizottság munka és népjóléti ügyosztálya a munka megszervezése során nehézségekkel küzdött. Ennek következtében több kérdésben nem tudta megvalósítani eredeti elgondolását, tervét. Ebből adódik, hogy többek között az agmenházak és a gyermekotthonok ágyamű és ruhahiányát nem tudták megoldani, a

hiányosságokat teljes egészében kiküszöbölték. Nagy segítség lett volna, ha segítő akciókat szerveztek volna, amelyek enyhítették volna ezen a terén a hiányosságokat.

A Keregetők és Csavargók Átnevelésére Szervezett Központ helyesének javítási munkálatait nem gyorsították meg és a berendezési munkálatok is lassú mederben haladnak előre. Emiatt a nevelő munka megkezdése késik.

Az ideiglenes bizottság maga is hiányosságokat ismert el és összefoglaló jelentésében, hogy az év folyamán fogantatosított bizalmi ellenőrző látogatások során észlelt hiányosságok kiküszöbölését nem ellenőrizték. Így nem áll módjukban megállapítani, hogy a látogatások után a dolgozók munka és népjóléti helyzete javult-e, vagy egyhelyben topog.

A hiányosságokat egybevetve a komoly eredményekkel örömmel kell megállapítanunk, hogy az ideiglenes bizottság a dolgozók munka- és népjóléti kérdéseivel komolyan foglalkozott. Az eredmények azt igazolják, hogy a nép által vezetett államgépezet a Román Munkáspárt irányításával a múltban legjobban elhanyagolt eme kérdést központi kérdésnek tekintti és minden eszközt felhasznál arra, hogy a munka körülményeket jobbra tegye. Az eredmények bizonyítják azt is, hogy az agkok, szegény gyermekek, árvák nem elvetett és kidobott megtört-nem a szocializmust építő társadalmunknak, hanem gondoskodnak róluk. A csavargást és koldulást megszüntették és a múlt rendszerek eme áldozatait neveléssel Népköztársaságunk hasznos tagjává teszik.

VILÁGOSSÁG SPORT

Január 8-án, Brassóban rendezik meg az országos jégkorong bajnoki küzdelmeket

BUKAREST. — A korcsolyaszezon már kezdetét vette Csikszeredán a bukaresti Petrolul vendéglátékával, de hivatalosan január 8-án kezdődik, amikor Brassóban kerül megrendezésre az országos jégkorongbajnokság. Brassóban, ahol az elmúlt évben a RNK Kupa került lejátszásra, most az ország legjobb jégkorongcsapatai mérik össze erejüket az országos bajnoki címért. Az eddig ismert csapatokon kívül első ízben vesz részt az országos bajnoki küzdelmekben Jasi és Nagyküküllő megye legjobb csapata is. Ahol az időjárás a korcsolyázás szempontjából kedvezően alakult, már megkezdődtek az edzések, hogy a legjobb formában jelenjenek meg a játékosok a küzdelmek színhelyén. A legnagyobb nehézséget a felszerelés hiánya képezi. Segesváron, Kolozsváron, Csikszeredán, Marosvásárhelyen és Brassóban, ahol már megkezdődtek az edzések, kiderült, hogy a régi felszerelések már nincsenek elfogadható állapotban és sürgős pótlásuk elengedhetetlen.

Az eddigi folyamatok a legtöbb helyen kedvezően alakult az időjárás, csupán a bukaresti csapatok kényserülnek tornateremben edzeni, ami bizonyos fokig hátrányba veti a többi csapatokkal szemben.

Az idős bajnokságon azok a csapatok vesznek részt, amelyek a selejtező versenyek során az illető megye legjobbjainak bizonyultak. Az eddigi szerint az alábbi megyék legjobb egyesületei kapnak meghívást az országos bajnoki címért folyó küzdelmekre: Ilfov, Kolozs, Csik, Brassó, Nagyküküllő, Kisküküllő, Maros és Jasi.

A fenti megyék legjobb csapatait két csoportba osztják és a csoportgyőztesek küzdenek majd meg az elsőségért.

A bajnoki küzdelem, mint azt fentebb említettük, január 8-án kezdődik Brassóban és előreláthatólag 6-7 napig tart.

Értekezleten vesznek részt ma délután 5 órakor a szakszervezeti sportfelelősök

KOLOZSVÁR. — Ma, szurdán délután 5 órakor rendkívüli értekezletet tartanak a szakszervezeti sportfelelősök a Szakszervezetek Háza Szabadság-tér 1 szám alatti nagytermében. Az értekezleten résztvesz az Országos Szakszervezeti Tanács kiküldöttje is és a szakszervezeti sportfelelősöknek jelentést kell tenniük egyesületük 1949.

Évben elért teljesítményéről, továbbá írásbeli jelentést kell beadni, hogy hány szakosztállal és hány taggal rendelkeznek. Az értekezleten feldolgozásra kerül N. Makarcev: „Az üzemi sportkollektíva” című könyve, amely legutóbb magyar nyelven is megjelent.

KAPÁSBÓL

A MOSZKVBAN folyó női sakkvilágbajnokság legutolsó eredményei: Belova (szovjet)—Karff (amerikai) 1:0, Rudenko (szovjet)—Lángos (magyar) 1:0, de Silan (francia)—Mora (Kuba) 1:0, Heemskerck (holland)—Rubkova (szovjet) 1:0, Trammer (angol)—Karff (amerikai) 1:0, Bonini (olasz)—B-

kova (szovjet) 1:0, Hruskova—Belka (csehszlovák)—Keller (kelet-német) 1:0, Keller (kelet-német)—Bonini (olasz) 1:0, KIEVBEN tartották meg a Szovjetunió tornász-bajnokságait. A férfiak közül Csukarin, a nők közül Boszarova bizonyult a legjobbnak.

KÖZLEMÉNYEK

A MILICIA KOLOZSMEGYEI PARANCSNOKSÁGA közleménye alapján január 5-én a következő utcákban lakó dolgozók kötelesek új személyazonossági igazolványuk ügyetlen jelentkezni a megyei milícia Malinovszki-téri épületében: Tellman, Tolstoj, Tótfalusi, Tulghesului, Vörös Torony, Törökvágás 1-21 utcák lakói.

AZ IDEIGLENES BIZOTTSÁG MEZŐGAZDASÁGI ügyosztálya felhívja a város területén lakó dolgozó földművesek figyelmét, hogy kukorica-beszolgáltatásukat igazoló jegyzőkönyveiket legkésőbb január 5-ig a mezőgazdasági ügyosztály Malinovszki-tér 19 alatti helyiségének 4. számú szobájában vegyék át. A kivetett kukoricamennyiséget legkésőbb január 15-ig kötelesek beszoolgáltatni. Akik nem tesznek eleget a fenti felhívásnak, büntetésben részesülnek.

AZ ÁLLAMI MAGYAR OPERA MŰSORA: 1950. jan. 5-én, csütörtökön este fél 8 órakor: Hunyadi László. Sorozatszám: 462.

IDŐJÁRÁS. Európa középső részén, az Alpok környékén és a Kárpát-medence nyugati felében még tart az enyhe tengeri levegő beáramlása és sokfelé esik az eső, azonban a Lengyelország feletti elvonuló viharciklon északi oldalán ismét hideg levegő nyomul előre a Szovjetunió felől, ahol nappal is mínusz 15-25 fokos hideg uralkodik. Erdélyben csaknem mindenütt havazást okozott az enyhe levegő felsiklása. Kolozsváron kedden délelben mínusz 4 fok, a légnyomás 754 mm, alig változik.

A következő 24 órában mérsékelt, északi széllel még többfelé lesz kisebb havazás, hózápor, később a felhőzet felszakadzik. A hőmérséklet átmeneti emelkedés után újból esőkken, éjszaka ismét erős hideg.

AZ ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA: Január 4-én, szurdán este fél 8 órakor: LUDAS MATYI (tizenkötészet). Január 6-án, pénteken este fél 8 órakor: A FURFANGOS ÖZVEGY. Bemutató előadás. Január 7-én, szombaton este fél 8 órakor: A FURFANGOS ÖZVEGY (másodszor).

A KOLOZSVÁRI MOZIK MŰSORA: **CAPITOL:** A pupos lovaska. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor. **MAXIM GORKIJ:** A pupos lovaska. Előadások kezdete: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 óra. **MUNKÁS MOZGÓ:** Ha majd visszatérsz... Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné. **POPULAR:** Az aranyhegyek. Előadások kezdete: 3, 5, 7, és 9 órakor. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné. **UJ IDŐK:** Romfilm hirdető. — A nagy erő. — Orosz építészeti emlékek. 2 felvonás. Togliattai visszatérése. Eredeti premierfilm. 3 felvonás. **URANIA:** Az igazság dalnokai. — Egy dicsőséges oldal az örmény történelemből. — Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor. **VÖRÖS CSILLAG:** Hat óra a háború után. Előadások kezdete: 4, 6 és 8 órakor.

Bács dolgozó földművesei

BÁCS. — (Kiküldött munkatársunktól) Nagy Etel, szegény-paraszt gyermeke. Férje a második világháborúban elesett. Az asszony egy gyermekkel maradt özvegyen. Azóta napszámba járt kapálni, aratni és ebből tengette életét. Közben tanult. Számos újságot és ideológiai könyvet olvasott. Ezekből megértette mult nehéz életének okát. Öntudatra ébredt. Bekapcsolódott a földmunkás szakszervezet, majd a Magyar Népi Szövetség és a RDNSZ munkájába. Bács község dolgozóinak a bizalmából a helyi ideiglenes bizottság alelnöke lett. Azóta még fokozottabb munkát végez. Napestig ott van a dolgozók között. Szorgalmasan végzi a reáharuló feladatokat. Most ott ül az íróasztal mellett. Fautalványt oszt a dolgozóknak. Közben felvilágosító munkát is végez.

— Maga holnap jöjjön elvtárs, ma azoknak osztunk jegyet, akiknek egy darab fájuk sinés. Előbb a nincstelnek jönnek, aztán minden dolgozó, rendre — mondja határozott hangon.

A körülálló tömeg megérti szavait. Tudják, hogy először annak kell fa, akinek nincs igaz állata. Egyesek eltávoznak, a kíváncsiak bemennek a tífári szobába. Ott nagyobb tömeg gyűlt össze. Dolgozó földművesek. Most fejezték be az újságolvasást. Az 1950-es évi Állami Tervet beszéltek meg.

— Minden reggel félóraig újságolvasást tartunk — mondja Luca Ioan az ideiglenes bizottság elnöke. — Utána közösen megbeszéljük a napi eseményeket. A Nagy Nemzetgyűlés december 28-án szavazta meg az 1950 évi Állami Tervet. Most az azzal kapcsolatos dolgokat beszéljük meg.

— Az 1950. évi Állami Terv befejezésével sokkal jobb életünk lesz — állapítja meg Turós János szegényföldműves. — Látom, hogy az állam gondoskodik a dolgozó földművesekről

is. Ebben az évben sokkal több ipari cikket fogunk kapni. 178 százalékkal lesz több bakancs, 190 százalékkal több gyógyszer. Ez lényeges javulás. 1949 évben kevesebbet kaptunk és mégis bőven volt a nyáron bakancs a szövetkezetben. Vásárolhatott mindenki, kedve szerint. Igaz, hogy a mi hibánkból össze többben bakancs nélkül maradtak. Csak akkor mentünk vásárolni, mikor teljesen elrongyolódott a lábbelink. Ebben az évben nagy százalékkal többet kapunk. Ezért a Román Munkáspártnak és kormányunknak nagy hála- val tartozunk. Vállalnunk kell, hogy mi földművesek mindegyikünkkel bekapcsolódunk az 1950 évi Állami Terv teljesítésébe. Gondosabban műveljük meg földjeinket, hogy több élelmiszer jusson a városi dolgozóknak, hogy minél nagyobb mértékben

tudjuk telteljesíteni az Állami Tervet.
Nagy Etel befejezte kint munkáját. Bejön. Asztaláról elrakja az iratokat és a beszélgető tömeghez csatlakozik. Ő jól tudja, hogy mit jelent a falusi dolgozók számára az 1950. évi Állami Terv. Félbe is szakítja a beszélgetést. Munkára hívja a dolgozókat. Az erdőbe, fát irtani. Az ajtóból visszaszól:

— Ez is az Állami Terv teljesítéséhez tartozik, nem vesztegethetjük az időt...
V. J.

KÉSZÜLŐDÉS-TAVASZRA

Ki mint vet, úgy arat — tartja a közmondás. Ha jó magot vetnek el a dolgozó földművesek, bő termést is aratnak. A jó magot elő kell készíteni. Ki kell válogatni, meg kell takarítani, hogy tavaszkor ne kerüljön majd konkoly a vetés közé s minden elvetett mag szádba szökkenjen.

A dolgozó földműveseknek a tél folyamán bőven van idejük arra, hogy alaposan, gondosan kiválasszák a magot, amit tavasszal elvetnek majd. Ha nincsen jó vetőmagjuk, szerezzék azt be. Nemes vetőmagot. A Comereal állami vállalatnál a dolgozó földművesek rendelkezésére áll. Jó fajtajura cserélhetik be azt a magot, ami nem felel meg vetésre. Ha van vetőmagjuk, azt takarítsák meg. Vizsgálják meg, hogy elég egészséges-e? Eleterős és az idő viszontagságainak jól ellenálló növény csak egészséges magból fejlődhet. Szükséges az, hogy a mag tömött és súlyos legyen, mert az ilyen sok tápláló anyagot tartalmaz és erőteljes növényt ad. Szükséges az is — s ez nagyon fontos kellek —, hogy a mag erőteljesen csiraképes legyen. Annál alkalmasabb vetésre, minél több csirázik ki belőle, s minél rövidebb idő alatt megy végbe a folyamat. A vetőmag csiraképességéről győződjenek meg a dolgozó földművesek. A csirázta-

tás legegyszerűbb módja az, ha 100 magszemet morzsálósos, nyirkos földdel kitömött ládikában elvetnek, vagy nedves, vastag papiros közé helyezik és jó meleg helyen tartják. Úgyelni kell azonban arra, hogy a föld, vagy a papír állandóan nedves legyen. Ellenkező esetben abbamarad a csirázás. Amikor a mag kicsirázott, megszámlálják azt, hogy a 100 magból hány kelt ki, így meg tudják állapítani azt, hogy alkalmas-e vetőmagnak vagy nem.

A dolgozó földművesek tapasztalhatják azt, hogy a hosszú időn át egy talajon termesztett növény elsatnyul. Elveszíti ellenálló képességét, jó tulajdonságait. Hogy ez elő ne forduljon, a dolgozó földművesek egymás között cseréljék ki a vetőmagot. Távlati földön termelt magot szerezzenek be, így biztosíthatják a bőséges termést.

A téli hónapok alatt a dolgozó földműveseknek van idejük bőven arra, hogy gondosan kiválasszák a vetőmagot. Ha nem megfelelő, akkor cseréljék ki, mert ha fáradsággal jár is, de a gondosan kiválasztott mag bőséges termést hoz, több kenyérrel jelent. A több kenyér pedig a dolgozók életszínvonalának emelését biztosítja. (—)

Jól halad a kolhozmozgalom Kárpátalján

Ukránkárpatalja dolgozó parasztsága a mult évben végzett elsőben kollektív munkát. A kolhozokba tömörült és a szovjet mezőgazdasági tudomány alapján dolgozó kárpátaljai parasztnak jelentősen fokozták a földművelés termelékenységét. Ezen felbuzdulva, elhatározták, hogy ebben az évben még jobb eredményeket érnek el.

A mult évben megkezdődött a kolhozparasztság tömeges kiképzése is. Közel tízezer kolhozelnök, csoportvezető és más kolhozdolgozó járt szaktanfolyamra. A kolhozokban agrotechnikai köröket létesítettek. A hegyvidéki kolhozparasztság behatóan tanulmányozza a búza-, rozs-, gyümölcs- és szőlő-

termelés haladott módszerét. Ezeket a növényeket most kezdik termesztetni a hegyvidéken.

Nagy népszerűségnek örvendnek a természetátalakító szovjet tudósok művei, amelyeket Kárpátalján széles körben tanulmányoznak. Az ungvári egyetem tanárai, a mezőgazdasági szakemberek és tapasztaltabb kolhozdolgozók számos előadást tartanak a kolhozparasztság számára.

A Kárpátalján nemrégiben létesített mezőgazdasági kultúrházak hálózata nagy segítségére van a kolhozparasztságnak a haladott agrotechnika elsajátításában. A kolhozkönyvtárakat bőséges agrotechnikai irodalommal látták el (TASS).

Szovjet munkamódszereket alkalmaznak a bágyoni állami gazdaság tehenészei

TORDA. — (Tudósítónktól). A bágyoni állami gazdaság dolgozói és a borbai állattenyésztési szakiskola hallgatói kitűnő eredményeket értek el az elmúlt évben. Nagy lendületet adtak munkájuknak azok a versenyek, amelyeket november 7. majd Sztálin elvtárs 70. születésnapja, később pedig Népköztársaságunk második évfordulója tiszteletére indítottak.

A versenyek feltételei az őszi mezőgazdasági munkák, a vetés és a mélyszántás elvégzése, a helyes és takarékos takarmányozás, az állatok lelkiismeretes gondozása, a tehenészetben a napi tejhozam emelése, az istállók tisztántartása, a mezőgazdasági gépek és szerzőmök gondos karbantartása voltak.

A gazdaság alsósorai birtokán Réti Károly és munkacsoportja hint ki. Lelkiismeretesen kezelték a gondjaikra bízott ökröket. Ugyanebben a gazdaságban Dománca Nicolae segédtraktorista kitűnő eredményt ért el az őszi vetések és mélyszántások során. Réti Antal és Coman Mihály állatgondozók a tejhozam növelésénél végeztek eredményes munkát.

A bágyoni gazdaságban négy szakcsoport volt versenyben egymással, ezenkívül 48 egyéni kihívás verseny eredménye az volt, hogy az állami gazdaság dolgozói 25 hektárral több területen végezték el a munkát, mint az eredetileg tervezve volt. A tehenészetben dolgozó állattenyésztők a napi, istállószerinti tejhozamot a verseny következtében, szovjet munkamódszerek

alkalmazásával 113 literrel 122 literre növelték. Az épülőfélben levő tyúkászat 9 épületét készítették el, 10 továbbiak elvégzték betonmunkáját. Ezzel az év végére kellett volna készen lenniük, a verseny azonban lendületet adott a munkának, s már Sztálin elvtárs 70. születésnapja tiszteletére befejezték azokat. Szabó Mátyás, Horvai József, Dod László, Lénárd Mihály, Binder Mihály, Goró Jakab, Chioran Vasile és Muresan Mihai tüntek ki a munkában. A tordai állattenyésztési szakiskola versenyben levő tanulói

közül Palioco Viorel, Broscai Ioan, Broscai Nicolae, Cheresi Traian, P. Lupea Ioan és Uliear Ioan tehenészek tüntek ki a tejhozam növelésében. Margineanu Ioan a lovak gondozásában ért el dicséretreméltó munkát.

A bágyoni állami gazdaság dolgozói és szakiskolában levő dolgozók elhatározták azt, hogy a jövőben még nagyobb mértékű versenyekkel járulnak hozzá a termelés növeléséhez. Szovjet munkamódszereket bevezetésével kétszeresére fogják növelni a terméshozamot.

Vörös Sarkot létesítettek Szőkefalván

SZŐKEFALVA. — (Levelezőnk-től). A kisküküllőmegyei Szőkefalva dolgozó földművesei Vörös Sarkot létesítettek a „Petőfi Sándor” kulturotthonban. A kulturotthon épületének utcafelőli részén egy szép nagy terem állott mezeletlenül, kihasználatlanul. A helyi tömegszervezetek nemrégiben gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy a terem Vörös Sarkokká alakítsák át. A tömegszervezetek önkéntes munkával mozgósították tagjaikat. Sok volt a jelenkező, akik néhány óra alatt kimeszelték, rendbehozták a termet. Hetvenkét óra önkéntes munkát végeztek összesen, amelynek során Zsold Józsefné és Dénes István dolgozó földművesek tüntek ki. Az önkéntes munkások a munkaszaktály ideológusainak és a Román Munkáspárt Központú Vo-

zetősége tagjainak arcképeivel, valamint felmondatokkal díszítették ki a termet.

A közeg dolgozó földművesek ebben a teremben fognak ellátogatni üres óráikban, ahol könyvek és folyóiratok állanak majd rendelkezésükre, amelyekből megismerhetik a szovjet dolgozók életét, a világ legfejlettebb mezőgazdasága, a szovjet mezőgazdaság kitűnő eredményeit, a szovjet tudomány eredményeit. A Vörös Sarkokban sok is lesz, és minden olyan felszerelés, ami a dolgozó földművesek pihenését és szórakoztatását biztosítja. A könyvtárat is itt helyezték el. Rendszeresen pedig ideológiai előadásokat is ebben a teremben tartják majd meg.

Ezt tanulták a gerendiek az állami gazdaságtól

GEREND. — (Levelezőnk-től). A tordaranyosmegyei Gerend község dolgozó földművesei rájöttek arra, hogy kis darabka földjeikről, amit igával, kezdetleges szerszámokkal művelnek meg, nem tudnak olyan termést betakarítani, mint a géppel alaposan megmunkált földekről. Az apró darabka földek között fél méter széles meszgyék húzódnak, tele egérlyukakkal és gyomokkal. Ezek károkat okoznak az egész el-rája a magot, a gyom pedig egyre terjed.

A gerendi dolgozó földművesek figyelemmel kísérték a község határában elterülő állami gazdaság munkáját és látták azt, hogy milyen jó termést adott a géppel, nagykiterjedésű területen végzett munka. Nemrégben gyűlésre ültek össze a dolgozó földművesek. Elhatározták, hogy a jövőben eltörlik a meszgyéket, géppel műveltetik meg a földet egy tagban, a gyéres traktorállomás segítségével. A gerendi szegény- és középparasztnak rájöttek arra, hogy ősi, elavult módszereikkel nem tudnak jó eredményt elérni.

Németh Samu

Pataki János

Megállapították az új munkahozzájárulási díjakat

Kik mentesek a hozzájárulási díj kivetése alól?

ROLOZSVAR. — A városi ideiglenes bizottság gazdasági és ipari ügyosztálya megállapította a munkahozzájárulások új díjait. Ennek értelmében munkahozzájárulásra kötelezettek mindazok a 18—56 éves korosztályhoz tartozó férfiak és 18—45 éves korosztályhoz tartozó nők, akik 1950 január 1-én betöltik a fenti korhatárt és nem rendelkeznek szállítóeszközökkel. A fenti korosztályhoz tartozó férfiak és nők kötelesek a helyi érdekű utak karbantartásához annyi nappal hozzájárulni, amennyit az anyagi helyzetük és szakmájuk alapján állapítanak meg.

Az összes szállítóeszközök tulajdonosai, fizikai személyek függetlenül a kortól, állami gazdasági üzemek, szövetkezetek, állami gazdaságok, kollektív gazdaságok, gép- és traktorállomások, kötelesek minden egyes szállítási eszköz után 53 napi munkahozzájárulást adni.

Szállítási eszköznek számít: egy vagy két lovas szekér, két igas-

állat által vontatott szekér, gépkocsik és azok pótkocsija, vagy bármely más állati, vagy gépi vontatású szállítóeszköz, amelyeket kizárólag anyagszállításra használnak. Kivételt képeznek azok az állatok és gépjárművek, amelyeket kizárólag csak személyszállításra használnak.

A munkahozzájárulás pénzbeli megváltása az alábbi díjszabás szerint történik: gyalogos munkahozzájárulás napi díja 150 lej, egylovas szekér munkahozzájárulási díja 600 lej, míg két igasállat vontatott szekér után 1000 lej, 3 tonnás teherautó után 5000 lej, 4—5 tonnás tehergépkocsi után 9000 lej, 4—5 tonnás tehergépkocsi után 7000 lej a munkahozzájárulás díj összege. A tehergépkocsihoz kapcsolt pótkocsik munkahozzájárulás napi díja a vontatási eszközök tehergépkocsi díjszabásának fele.

A munkahozzájárulás mennyiségének megállapítása céljából 1950 január 8-án estig minden munkahozzájárulásra kötelezett

asszonyok közül, akik családfenntartó fiúk tényleges katonai szolgálatot teljesít.

A fenti felsorolt gyalogos munkahozzájárulásoktól mentes adózók egyszerű nyilatkozatokat kötelesek benyújtani, amelyben feltüntetik a nevet és keresztnévet, születési évet, lakcímét, foglalkozását és a csoportot, amelybe tartoznak, azaz a felmentés okát.

A nyilatkozatot látámozniá kell annak a hatóságának vagy szakszervezetnek, amelyhez az illető személy tartozik.

A munkahozzájárulás alól mentes személyekről az intézmény, vagy üzem az elkészített nyilatkozatról névjegyzéket készít és azt az üzem és intézmény vezetője láttaozza, majd benyújtja a fentjelzett hivatalhoz.

A munkahozzájárulásra kötelezett egyének közül azok, akik a munkásokhoz tartoznak, vagy nagy családdal rendelkeznek, akár gyalogos, egylovas és két igasállattal vontatott szekér után kötelezettek a munkahozzájárulást választásuk szerint elvégezhetik akár természetbeni hozzájárulás formájában, vagy pénzben fizetik ki a kirót díjat.

A fizetési alkalmazottak közül azok, akiknek jövedelme meghaladja a havi 20 ezer lejt, kötelesek nyilatkozatot benyújtani. A havi kereset határértékét a különböző üzemektől és intézményektől felvett fizetések összege adja. Nyilatkozatot köteles beadni az az alkalmazott is, aki fizetésén kívül más jövedelmi forrással is rendelkezik és ennek tiszta jövedelme meghaladja az évi 10 ezer lejt.

Azok a dolgozók, akik a fenti időre a kért nyilatkozatot nem nyújtják be, vagy a valóságnak nem megfelelő nyilatkozatot adnak be, büntetésképpen hivatalból a kategóriájuknak megfelelő legmagasabb hozzájárulást állapítják meg, valamint 500—5000 lejig terjedő pénzbüntetéssel sújtják.

A fizetési alkalmazottak közül azok, akiknek jövedelme meghaladja a havi 20 ezer lejt, kötelesek nyilatkozatot benyújtani. A havi kereset határértékét a különböző üzemektől és intézményektől felvett fizetések összege adja. Nyilatkozatot köteles beadni az az alkalmazott is, aki fizetésén kívül más jövedelmi forrással is rendelkezik és ennek tiszta jövedelme meghaladja az évi 10 ezer lejt.

Azok a dolgozók, akik a fenti időre a kért nyilatkozatot nem nyújtják be, vagy a valóságnak nem megfelelő nyilatkozatot adnak be, büntetésképpen hivatalból a kategóriájuknak megfelelő legmagasabb hozzájárulást állapítják meg, valamint 500—5000 lejig terjedő pénzbüntetéssel sújtják.

Azok a dolgozók, akik a fenti időre a kért nyilatkozatot nem nyújtják be, vagy a valóságnak nem megfelelő nyilatkozatot adnak be, büntetésképpen hivatalból a kategóriájuknak megfelelő legmagasabb hozzájárulást állapítják meg, valamint 500—5000 lejig terjedő pénzbüntetéssel sújtják.

Azok a dolgozók, akik a fenti időre a kért nyilatkozatot nem nyújtják be, vagy a valóságnak nem megfelelő nyilatkozatot adnak be, büntetésképpen hivatalból a kategóriájuknak megfelelő legmagasabb hozzájárulást állapítják meg, valamint 500—5000 lejig terjedő pénzbüntetéssel sújtják.

Azok a dolgozók, akik a fenti időre a kért nyilatkozatot nem nyújtják be, vagy a valóságnak nem megfelelő nyilatkozatot adnak be, büntetésképpen hivatalból a kategóriájuknak megfelelő legmagasabb hozzájárulást állapítják meg, valamint 500—5000 lejig terjedő pénzbüntetéssel sújtják.

A Népi Sorsjáték

1950. január 1-i húzásán a következő számok nyertek:

200.000 lejt nyert az 5132 számú sorsjegy
100.000 lejt nyertek az 52.774, 76.971 számú sorsjegyek
50.000 lejt nyertek: 31.603, 19.144, 64.020, 74.822 számú sorsjegyek.

20.000 lejt nyertek: 53.304, 79.094, 16.969, 19.349, 45.958, 60.921, 60.318, 44.731, 8392, 47.239 számú sorsjegyek.

Végzödés:

10.000 lejt nyertek: 6941, 4377, 9055, 8540, 8754 számú végzödési sorsjegyek.

5.000 lejt nyertek a 471,

1.000 lejt nyertek a 40,

200 lejt nyertek a 3 számmal végződő sorsjegyek.

Rádiókat nyertek a 3181 számmal végződő sorsjegyek.

ELVESZETT szörmegallér-ügyben a megadott Jobbágy-utca 56 cím rossz. Kérek pontos címet a kiadóba. 10636

ZIP-ZÁRAKAT szakszervei javítunk, felbontás nélkül, kosztűmökön, spencereken, ridikülökön és hőcsizmákon. Lajtár, Szappan-utca 13. 10648/b

BÉRBE VESZÜNK jó hangu zongorát. Ajánlatokat „Kultura” jellegre a kiadóhivatalba kérünk

NYILTTÉR*

Lórencz Jánosért semmiféle felelősséget nem vállalok. Lórencz Jánosné, Kolozsvár, Máramaros-utca 186.

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget!

A szerk.

Elveszett okmányok

PIERDERI DE ACTE

Az alább felsorolt személyi okmányok elvesztek és azokat tulajdonosaik semmisnek nyilvánítják:

Urmatoarele acte personale au fost pierdute si posesorii lor le declara nule de drept in mainile oricarui s'ar afla:

1. Szöllősi Joan senior, Cluj, Str. Fierului Nr. 9, Buletinul de Inscrisiere la Bir. Pop. fără număr din anul 1945, eliberat de Politia Cluj. Permisi de călătorie CFR, precum și carnet de membru, eliberat de Sindicatul CFR Cluj. 10612

2. Oniga Vasile Aiud, Buletinul de Inscrisiere la Bir. Pop. Nr. 229, eliberat de Politia Aiud la 31 Martie 1941. Tkv (M)

3. Szabó Róza, Cluj, Str. Treboniu Laurean Nr. 30, Buletinul de Inscrisiere la Bir. Pop. Nr. 2894—1947, eliberat de Politia Cluj. 10625

4. Vigu Ana, Cluj, Str. Fluturilor Nr. 8, Permisul fiscal si Foaiia de circulatie pentru autobus, Nr. 843, eliberata de Militia Cluj. Tkv (SI)

5. Ionescu Constantin, Cluj, Str. 5 Martie Nr. 2, Carnetul de student Nr. 67—1949, eliberat de Institutul Medico-Farmaceutic din Cluj. Tkv (SI)

6. Deak Lidia, Cluj, Str. Soabarilor Nr. 10, Carnetul de identitate IOVR, eliberat de Primaria Cluj, Carnetul Sindicatului Muncitorilor Constructori si Cartela pt. 1000 kg. lemne. Tkv. (SI)

7. Zatoschil Ida, nasc. Zselzer, Cluj, Parcel Public Nr. 3, Buletinul de Inscrisiere la Bir. Pop. Nr. 32603—1949, eliberat de Militia Cluj, Cartela de imbracaminte Nr. 463669, eliberat de Sectia Comerciala Cluj. 10629

8. SZÜCS Josif Cluj, Str. Pastorul Nr. 27, carnet de membru Nr. 2472, eliberat de Cooperativa „Victoria” Cluj. 10642

Mély fájdalommal tudatom, hogy drága édes anyám,
ö. Kovács Gerőné
hosszas szenvedés után 1950 január 2-án, 82 éves korában elhunyt.
Temetése január 4-én délután fél 4 órakor lesz a házsőgárdi temető kápolnájából.
Gyászoló leánya:
ö. Domokos Balázsóné.

Fontos közlemény

Az Állami Osztályosorsjáték kolozsvári fiókja ezton értesíti a iátekosokat, hogy visszavonta Andrei Baumzweig és Herman Preisler kolozsvári előrusító eladási engedélyét.

Ezek az előrusítóhelyek továbbra is működésben maradnak az Állami Osztályosorsjáték, Molotov-utca 46 szám alatt lévő fiókiának ellenőrzése mellett. Kerjük a játékosokat, hogy érdeklődéseikkel vagy esetleges panaszaikkal forduljanak Molotov-utca 46 szám alatti fiókunkhoz.

Állami Osztályosorsjáték

„DENTOCOOP”

fogászati szövetkezet, Kolozsvár Molotov-utca 18 szám
Telefon 25—59, vállalat minden fogtechnikai munkát, „WIPLA” préselt és öntött lemez készítését.

Rendelő:
Kolozsvár, Széchenyi-tér
28 szám

VILÁGOSSÁG

Szerkesztőség: Horea-ut 6. II. emelet, Telefon 15—35. — Kiadóhivatal: Szabadság-tér 31. Telefon: 19—11. — Laptulajdonos: „Petőfi” Lap- és Könyvkiadó RT.

Felelős szerkesztő: LAZAR JOSEF
Előfizetési díj egy hónapra 100 lej. Intézmények és vállalatok évi előfizetési díja 5000 lej. Postatakarékpénztári csekk száma: 40.823.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 6 lej, szombaton 7 lej. Legkisebb hirdetés szavanként 10 lej. Cím a kiadóban és jellegű hirdetésenként 20 lej pótdíj fizetendő.

ADAS-VÉTEL

FÉRFI SZABÓ-VARRÓGÉP veszünk sürgősen készpénzért. — Fehér vaságy és ruhaszekrény eladó. Mócok-utca 131. ajtó 3. 10602

ELADÓK: teljes konyhabutor, két szekrény és egyéb butorok. Molnár, Dézsma-utca 43. 10604

FEKETE télikabát, alacsony termetre, kékrókra gallérral eladó. Zrínyi-utca 4. 10607

KERESEK megvételre nagy méretű perzsaszőnyeget. Mócok-utca 110. 10610

VESZÉK 3 milliméter vastag, 158 hosszú, 77 széles üveglapot. Kossuth Lajos-utca 21., I. emelet, ajtó 5. 10633

ELADÓ új, kétszemélyes, rózsaszínű selyempaplan. Rosenthal feketekávé-készlet. Molotov-utca 46, III. emelet 17. 10653

ELADÓ sötét, furnéros háló. Páris-utca 17, ajtó 6. 10637

KERESEK furnéros asztalt, 4 kárpitozott székekkel, két modern fotelt és konyhakredencet. Széchenyi-tér 1, II. emelet, ajtó 10. Telefon: 16—57. 10630

HOSSZU férfi bőrkabát eladó. Kővári László-utca 18. Goldstein. 10659

ELADÓ szobaszőnyeg, spárgából. Karl Marx-utca 82, ajtó 1. Péterfi. 10641

VESZÉK Nylon-kabátot, magas termetre. Ajánlatokat „Grosz” jellegre kiadóba. 10643

UJ, 125-ös Sachs-motorkerékpár eladó. Jókai-utca 4, ajtó 15. 10647

MOTORKEREKPÁR, 500-as, jó gumikkal olcsón eladó vagy cserélhető B. M. W. vagy Zündapp motorkerékpárral. Kalakán, Malom-utca 8. 10648

FIGYELEM, GAZDASSZONYOK! Veszék és eladók mindenféle fosztott és fosztatlan liba-, ruca- és tyúktollat. „Helios”, Malom-utca 16. 10648/c

JÓKARBAN levő Singer-varrógépet sürgősen megvételre keresek. Telefon: 29—73. 10649

FARKASKUTYA-KÖLYKÖT megvételre keresek. Szász, Damjanich-utca 18. 10650

ELADÓK: női és leánykaruhák, fiú télikabát, ágyak olcsón, csillárok. Horea-ut 36., első emelet 8.

MEGVÉTELRE keresek karikahajós női varrógépet. Dávid Ferenc-utca 3. Benkő. Tkv (SI)

JÓKARBAN levő női kerékpár eladó. Gutenberg-utca 2. Papp mechanikus. 10659

ELADÓ Börsendorfer-márkájú zongora, kitűnő állapotban. Cím a kiadóban. 10658

MODERN ROKÁMIET — jó karban levőt — és táskairógépet veszék. Cím a kiadóban. Gr 247

ELADÓK: kombinált szekrény, 2 antik szekrény, antik garnitúra asztalkával, 2 fotel, álló lámpa, anyag tűköt, zománcozott fűrdőkád. Mikó-utca 25, délelőtt 9—11-ig, délután 2—4-ig. 10653

INGATLAN-LAKÁS

KERESEK azonnalra bármilyen kis butorozott szobát, ágynemű nélkül. Negyedévenként előre fizetek. Címeket „Szolid leány” jellegre a kiadóba. 10638

SÜRGŐSEN olcsón eladó ház. Din dos—Zug-utca 1. 10640

CSALÁDI házat elcserélném és rápótolnék. III. kerületben, Bereket-utca 6. 10651

ÁLLAST KAPHAT

GYERMEKSZERETŐ mindenest keresek azonnalra. Fecske-utca 18. 10614

FŐZNITUDÓ bejárónőt keresek. Sulptoreanu, Unió-utca 10. IV. emelet, ajtó 19. 10645

MEGBIZHATÓ, gyermekszertő mindenest leányt azonnal felvesszünk. „Gracia” fűzőzlet, Dózsa György-utca 11. 10654

FŐZNITUDÓ mindenest leányt kiskorú családnak azonnalra felvesszünk. Hausmann, Roosevelt-utca 2. II. emelet. (Óvár) 10657

KÖLÖNFÉLEK

MENYASSZONYI ruhák, stílusos, korszerű kiköcsönzése. „Dahlia” Horea-ut 35. Tkv NÉMET nyelvórákat vennék, nem kezdő részére, hetenként egyszer, „Német nyelv” jellegre a kiadóba. Tkv (SI)